

„Danskere“
er et halvugentligt Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika,
udgaaet
Tirsdag og Fredag
og koster om Aaret i Restkøb \$1.50 i de Forenede Stater og \$2.00 i Udlandet

Danskere

„Danskere“
er det eneste danske Blad i Amerika, der udgaaer
to Gange om Ugen
udgives af
DANISH LUTH. PUB. HOUSE,
BLAIR, NEBRASKA.
Prøve-Numre sendes frit paa Forlangende.

Nr. 8.

Blair, Nebr., Tirsdag d. 28. Januar 1908.

17. Aarg.

Revolutionært Udbrud i Projsen.

Socialisterne fordrer almindelig Valgret og hemmelig Afstemning.

Blodigt Sammenstød mellem Politik og Publikum.

Det er kommen til alvorlige Uroligheder i Tyskland. Og Grundten er et gammelt og retfærdigt Krav, som fremsættes af Socialisterne, om almindelig Valgret og hemmelig Afstemning i Projsen. Som dette Forslag altid tidligere er blevet ivrigt imødegaaet af Keiserens politiske Stab, saadan gik det ogsaa nu, da man igen havde det til Behandling i Rigsdagen. Rigskansler Wilow vilde paa Regeringens Vegne nok gøre visse Indrømmelser for den projsistiske Middeklasse; men under ingen Omstændigheder vilde han gaa saa vidt, som man stillede Krav om. Da dette officielle Afslag paa Socialisternes Forslag naaede Ofsentligheden, begyndte, som man kunde vente, socialistiske Demonstrationer. Og det gik saa vidt, at Politiet maatte gribe til Vaaben for at dempe Oprørsaanden. Om disse blodige og alvorlige Udfald skuldes Socialisterne eller Politiet selv, er dog et Spørgsmaal. Nogle Telegrammer om Nijeren gaar ud paa, at den blodige Side af Sagen udelukkende skyldes det tyske Politis befendte Brutalitet.

Der kan ikke næres Tvivl om, at Socialisterne i dette Tilfælde kæmper for et fuldtud berettiget Krav. Der er ingen Mening i den middelalderlige Klasseinddeling, som politisk set giver de højstbefattede store Rettigheder paa Bekostning af Middelskanden og Proletariatet. Almindelig Valgret, saaledes som vi har det her i Amerika, er fuldtud berettiget og er det mildeste Udtryk for politisk Retfærdighed i saa Henseende.

Følge en Mængde indløbne Telegrammer om Uroen er der tydelige Tegns paa revolutionær Øring. I Rigsdagen saavel som udenfor forsættes Oprøret! De socialdemokratiske Repræsentanter, med Fischer og den berømte Vebel i Spidjen, vedbliver energisk at demonstrere Folkets retfærdige Krav. Og det styrer ikke i de hidfige Debatter mellem Socialisterne og de konervative paa egne frant Uthovffhed, som naar et eller andet brændende Spørgsmaal er oppe til Behandling i Parlamentet. Man omvender baade karakteristiske og uariige Aegnaabne rent personligt, saa berusede er man hver paa sin Side — for eller imod Retfærdigheden.

Og udenfor Rigsdagen i det Frie, drager stadigt store Starer af Demonstrationer om, holdende Banner højt og hængende Fribedsfange. Og Politiet, der møder forstærket og overalt, synes at gribe enhver Lejlighed til at benytte Vaaben. Det, synes vi udenforstaaende, burde kunne bidrage til, at det tyske Folk selv fik Pjet op for Tysklands Brutalitet, hvor den ser en eneste Lejlighed til at vise Magt og Vælde. Vi tænker jærlig i denne Forbindelse paa dens nedrige Behandling af saadanne Underfatter, som den har tvunget ind under dens Herredømme med Vold og Magt.

Amidertid haaber vi, at Storken snart maa lægge sig; vi haaber det for Tysklands egen Skuld. Thi den isolerede Stilling, som Tyskland indtager i Verdenspolitiken, sammenstemmer nu ikke videre godt med en indre Revolutions-

gøring. Den tyske Presse ved sitferlig god Væfled, naar den alvorligt og bestemt behandler saadanne indre politiske Uroligheder som en truende Fare for Landet.

Fra Tyskland.

Som befandt blev Efteraaret 1907 meget kompromitterende for det tyske Bureaucrati. Redaktøren af Socialistbladet „Die Zukunft“, Maximilian Harden's utifsløgede Meddelelser fra det skjulte og fnavjede Liv, som blev levet indenfor Bureaucratiets Maffer, vakte et saadant Røre, at den tyske Kronprins tilfidsit saa sig nødsaget til at forelægge selve Keiseren Entelthederne i denne for selve Hofet meget kompromitterende Skandaleaffære. I Sagen var nemlig indvillet saa højstaaende forfærlige Personer, at man godt kan forstaa, at Keiser Wilhelm ved at se dette fibrige Skandalestof paa Print moralisk set søgte Skam paa de anklagedes Vegne. Selvfølgelig afjedte Affæren en Mængde Affedigelser, og iblandt disse ramtes Grev von Moltke, som umiddelbart derefter anlagde Proces mod Redaktør Harden. Men officielt er Harden ganske frikendt! Og det synes, som om han og den tyske Kronprins er i stærkt Javor hos Kulikum. Den første iordt af afledede Bureaucratiets umoralishe Viosførelse, og den sidste, fordi han teg sig af, at der i Skandaleaffæren Anledning skete en Udflugtning iblandt det forargelsesvækkende Bureaucrati.

Amidertid er Sagen endnu langt fra lagt paa Hvlden. Nulig blev der paa Foranledning af Keiseren nedsat en militær Ret, som skal tælle og veje Grundene i hele Affæren. Den militære Ret, som bestaar af fem Dommere, ledet af General Loewenfeld, en fremragende Skopacitet af Keiserens Stab. Det første Retssmøde afholdtes i sidste Uge og blev af meget privat Karakter. Der var mødt 130 Vidner, meit militære Embedsmænd og højstaaende Personer. Redaktør Harden var ved Sygdom forhindret i at give Møde og sendte i Stedet en Raqeerklæring fra hans Doktor. Det er kundgjort, at Retshandlingerne vil blive utilgængelige for Ofsentligheden, og at der intet Referat vil fremkomme, førend Retten har affagt sinekendelser.

Fra Portugal.

Der meddeles fra Lisabon, at en politisk Afke har gjort Forsøg paa at veltte den monarkistiske Regeringsform i Portugal og gøre Landet til Republik. Forberedelserne til dette viftok for Portugals Redkommende Sifhusarbejde var imidlertid saa umodne, at en bestemt omfjvøbsløs Optræden fra Regeringens Side hurtigt tvølle Forsøget. Selvfølgelig herfter der stærk politisk Uro, og flere af de revolutionære Ledere er bleven arresteret.

Fra Italien.

Jordfælb. Fra Niggis Di Calabria, en lige saa gammel som mærkværdig lille By i Syd-Italien, melder Telegrammen om et Jordfælb, der ret alvorligt har hjemstøt Byen. Efter Njstelsen styrtede Folket rødfelsflagne af Sted ud af Byen til de aabne Marker eller tog Tilflugt til de nærliggende underjordiske Grotter. Man har endnu intet hørt om Tab af Menneffeliv.

Krig mellem Japan og Amerika.

Japan rusler sig dertil.

Trods Forsikringer fra baade Tokio og Washington om det modfatte em det venstabeligste Forhold vil Njstjerne om en forestaaende Krig mellem Japan og United States ikke forstumme.

Det forlyder fra London, at en spansk Diplomat, Senor Paul Soler, ikke alene paastaar Krig, men at Japan vil gaa ud af den som Sejrberre. Han er den første kendte Diplomat, der offentlig siger, hvad flere andre har ytret privat, at Mikadoens Stridskræfter vil jeje paa den vestlige Halvkugle, som det gjorde det i Kampen med Rusland.

Senor Soler siger aabent, at han tror, at de optimistiske Udtalelser i Tokio og Washington for en stor Del er hylkeristje.

Han mener, at Sammenstødene med Mikadoens Underfatter her i Landet har været saa hyppige, at Mikadoen ikke i Langden kan tie dertil. Han siger saa bl. a.:

„Japanerne synes ikke alene at ønske Krig, men endog at rusle sig dertil. Japan har ikke glemt, at det væsentlig var Amerikas Skuld, at det ikke høstede de materielle Fordele af Krigens med Rusland, som det saa sig berettiget til.

Det er ogsaa værd at mærke sig, at Hovedet for den japanske Delegation i Portsmouth, da en Røjurgate ham angaaende Udfaldet af Forhandlingerne, hvarede med et Smil:

„Visjelig, denne Fredaftning tillader ikke engang Japan at faa sine Krigsomkostninger dækkede, men lad gaa, for eller senere vil „fomebodi“ komme til at betale vore Udgifter med Renter“.

Skulde der udbrude Krig, saa tror jeg, Japan vil vinde i Enden. Dets Flaade er bemanded med udmærket øvede Mænd og Officerer fulde af Energi og Krigsmod.“

Man maa dog huffe paa, at Manden er spansk. Det er jo ikke umuligt, at hans Sin farbes af hans Duffer. Den sidste spansk-amerikanske Krig og dens Udfald staar ham nok klart for Øje, og hvor fert fulde det mon ikke være at se U. S. ndmgaet.

Godt Naad til Bryan.

Det fortælles fra Washington, at en eneste Demokrat i Repræsentantshuset, nemlig Kongresmand Francis M. Lasister fra fjerde Virginia Distrikt har vist moralisk Mod nok til at anmode W. J. Bryan om at træde til Side og lade en anden blive nomineret som Demokraterens Præsidentkandidat. Han sagde rent ud til Bryan, at mange i Virginia vilde ikke støtke ham, om han bliver nomineret, og bliver han det, vil han alligevel ikke blive valgt. Det syntes dog ingen Bifkning at gøre paa Bryan.

Fra Rusland.

Fra Rusland medles om, at General Tomalgjef, som er bleven Gubernør-General af Odesja, har besluttet at kæmpe energisk mod de revolutionære i Odesja. Dette ledte til, at Politiet har fundet en Bombe i en offentlig Restaurant, som derefter øjeblikkelig blev luftet. Bomben lod man ganske roligt ligge i Restauranten, medens der gik Bud til Gubernøren om Fundet. Han gav denne behjnderlige Ordre, at Bomben skulde sprænges, hvor den var fundet. Og dette blev straks udført med det virksomhedsfulde Resultat, at hele Huset, hvori Restauranten fandtes, blev fuldstændig ødelagt.

— Et andet Telegram af 24. ds. fra St. Petersburg melder om, at Politiet har ladet Udgivelsen af to meget indbrede revolutionære Blade standse. Det ene af disse Blade har for været i nær Berøring med Politiet, idet hele Redaktionsstyrken den 16. Dec. i Fjor var arresteret, fordi de havde staaet i intimt Forhold til Terroristerne i disses Kamp mod Stolpin. De blev dog den Gang hurtigt løsladt igen.

Savemeyers Bank lukkes.

Comptroler af the Currency, William R. Midgley ordrede i Lørdags „The National Bank of North America“ i New York lukket og udnævnte Receiver for den. Den er efter Præsident Savemeyers Rapport gaaet fallit med en „Deposit“ af \$2,500,000.

Fra Bankverdenen.

Nøbenhavn's Nationalbank har nu forhøjet Diskontoen til 8½ pct. Vi kan godt forstaa, at man klager over det derhjemme; thi det er en aldeles ensiaaende høj Diskonto. Det er den amerikanske Pengekrisis, der har Skylden — siger man — og det kan vel næppe modsiges.

Men nu meldes der om, at „the Bank of England“ har nedsat Diskontoen fra 5 til 4 pct., og paa Nyd Kirke og „the Bank of France“ har nedsat sin Diskonto fra 2½ til 3 pct. — Saa er ogsaa for Herfølgen af Pengekrisen, og hvad er ikke Følge af Pengekrisen? tillader vi os at spørge.

Tuberkuloens Smitsomhed.

En Beretning af saa Forstand af.

I en lille affides beliggende By i det sydvestlige Bulgarien, Presnif, er der i de sidste Aar optraadt en Tuberkuloseepidemi, som blev ført til Byen med en Lærer, der døde i 1903.

Sans Forældre har altid været raske og er det endnu, men samme Aar døde 3 af hans Søfende, henholdsvis i 18, 13 og 10 Aars Alderen. Samtidigt døde en 14-aarig Pige i Rabohuset; hun var kommet meget i den omtalte Lærers Hjem.

Endnu samme Aar (1903) blev en Skomager, der var en usædvanlig kraftig Mand og uden tuberkuløs Disposition, angreben, og 2 Maaneder senere døde han af Miliumtuberkulose. 3 Maaneder efter dette Dødsfald døde Skomagerens 2 Brødre, 8 og 12 Aar gamle, af Tuberkulose, og i April 1904 en tredie, 24 Aar gammel Brøder, ogsaa af akut Tuberkulose.

Et Aar efter Skomagerens Død døde dennes Kæreste, der boede lige i Nærheden, af Tifis, og 1½ Aar senere hendes 2 Brødre af samme Sygdom.

Senere optraadte der Tuberkulose hos Skomagerens Dnkel, hvor 2 Børn døde, og hvor i Øjeblikket 2 er angrebne af denne Sygdom. I et Hus, der laa lige opad det, hvori Skomagerens Kæreste boede, døde et Barn af tuberkuløs Peritonitis (paa Hospital i Sophia), og en lille Pige er for Øjeblikket angrebet af Tifis. Børnene fra de 2 Husever, trods Lægens Advarsel, altid jemmene.

I et andet nærliggende Hus døde 2 voksne Døtre af Tuberkulose, og flere er for Tiden angrebne. I et tredie Rabohus døde en 18-aarig Pige, og hos hendes 2 Brødre, der havde været gode Venner med Skomageren, paavistes ogsaa Tuberkulose. Forældrene til alle de omtalte døde var ikke disponerede til Tuberkulose.

Alberta, Canada.

Dickfen, 18. Januar 1908.

„Julen har bragt velsignet Bud.“ Ja, dette vilsigtede Budskab, gammelt men dog altid nyt, om vor Frelser, som er født, har ogsaa lydt berøppe i Alberta.

Vi havde en dejlig, velsignet Jul. Vort Stolehus var fuldt af festligheite Menester Juledag, hvor Pastor Gundersen prædikede over det fære gamle Jule-Evangelium og da jærlig appellerede til Hjertene, om de var modtagelige for den rette Juleglæde.

Anden Juledags Aften havde Søndagskolen Juletrae, og der var Feilstemning paa rigtig Børnevis om det smukke Juletrae, som jærlig Ungdomsföreningen havde bragt til Veje og pyntet rigtig dejligt. Vn og Tak til ham, som er Børnens Ven, og Sang til hans Pris Lød afvælsende med Vidnesbyrd fra Børnene og fra Lærerne; jeg maatte vilkaarlig mindes Omkødet af en Sang fra Danmark: „D, gid jeg var Barn igen“.

Nytaars-Aften havde Ungdomsföreningen arrangeret en smuk Fest om Juletraet, og Skolen var atter fuldt til Trængsel. Sang og Deklamation afvælsende med firestemte Sange af Menighedens Sangbøker var Programmet og gik rigtig smukt. Med Tak til Herren for det joundne Aar og Bøn om et velsignet Nytaar viffes vi alle for jagen at have en Gælsandsstienje den 1. Jan. 1908.

Nu er vi altsaa inde i et nyt Aar, et Ved af den store Tids Ræde er borte, og vi har alle Grund til at spørge: hvad har det saa været for os her i Alberta? Hertil kan vel nok komme forskellige Svar, men et tror jeg, vi er alle enige om, at det har været et Naade-Aar jærlig i aandelig Henseende; thi her er ifer flere Ting, som er underlige for vore Sine, og Gud skal have Tak, som fejrer over Dyvelen og hans fjædige Anløb; vi ser det nye Aar i Møde med frejdigt Mod; thi naar Herren er med os, hvad kan da være imod os.

Fredag den 10. Januar havde vi vort Menigheds-Aarsmøde, og jeg glædede mig hjerteligt over den Interesje, som vides; thi alle Settlementets mandlige Medlemmer var mødt, og 21 underskrev vor Menigheds Konstitution og er derved Medlemmer af Betania Menighed. En jærlig Mændens Mo og Enhed herfede gennem hele Mødet. S. B. Sømeberg genvalgte til Menighedens Formand, Henry Larsen til Sekretær, S. S. Trumburg genvalgte til Kassjerer og A. Laurfen til Spndagskolens Leder.

Spørgsmaalet om Kirkebygning og Præstehus blev drøjet og overvejet; thi vi længes alle meget efter at faa os et Gudshus at samles i om Herren's Ord og Sakramenter; det blev saa besluttet at faa anskaffet Lumber til en Kirke og en Præstebolig, jant Sten til Grundene for jemme i Løbet af Vinteren. Ja, nu faar vi Trøst i Menigheden, nogle, med Træet, andre med Sten og alle med begge Dele. Jeg skal lige i Forbigaaende bemærke til lidt Opløsning for nogle, at vi havde tidligere paabegyndt Bygningen af en Kirke, men efter anden Bestemmelse blev en anden Byggeplads valgt, og det paabegyndte Hus blev taget ned, og vort Hus er nu at faa en Kirke og Præstebolig bygget paa vor nye Plads. Det er et stort Arbejde, vi har for os, men vor Bøn til Gud er: Lad det lykkes.

Var af vor Kirkefæds er udlagt til Gravstæder, og ethvert Medlem eller ikke Medlem af vor Menighed kan faa en saadan Lot 14x20 Fod for \$5. Kirkegaardspladsen er til Dels indhegnet, men vi blev standstet i Efteraaret af Frostten, saa vi maa have fat igen til Foraaret med dette Arbejde. Lærerne bliver vel træet af at høre mere om vor Menigheds Sager; men I maa undfælde; thi hvad Hjertet er fuldt af, løber Munden over med, siger et gammelt Ord. Nu skal jeg saa fortælle lidt om Vejret til Beroligelse for dem, som tænker, vi lever i evig Sne og gør vor Skjæl med Hunde. Vi har og har haft hele Vinteren et dejligt midt Vejir; vi har en lille Smule Sne, dog ikke nok til, at vi kan gøre megen Skjæl paa Stæder, og Kreaturerne, som ikke malkes, befinder sig rigtig godt ude paa egen Skot og Løgi. P. Adamsen har en stor Stald, 40x80 Fod under Djørrelse; det er den største i Kolonien. Til Lykke, Peter, det punter paa Settlementet, og vi venter paa Rejsegildet. C. Christensen er ikke ras, og kan er nu rejst til Eben-Ezer, Colorado, for om muligt at blive ras, og vi haaber, at Gud vil velsigne hans Rejse, saa han snart maa komme hjem igen sund og frist. A. P. Sontum og Sultu hor faaet dem en lille Arving, det vil sige, de har taget en lille Pige som deres egen fra en norsk Familie, hvor Moderen ligger for Døden. En Del af Settlementets Folk overræfede dem forleden Aften for at lykønske dem i den Anledning, og vi haaber en stor Gælsandsstienje den 1. Jan. 1908. Det ser ud, som Mr. Sontum er bange for, at hans Hus bliver for lille; thi han taler om at benytte Regeringens Tilbud til nye Settlers om frit Lumber og skaffe sig mere af den Vare. Det begynder at se pent ud omkring i Settlementet; thi nye Huse og Stalde bygges op, og der holdes Fluttedag baade af Menneker og Dyr fra de gamle Boliger ind i de nye. Henry Larsen siger, at her vil sikkert komme en Del nye Settlers hertil til Foraaret; thi han har en Del godt Land til Salg billigt, og der vil nok være nogle, som vil benytte den gode Anledning og købe, mens Landet er billigt. Nu maa jeg vist slutte, ellers faar jeg nok en Raamindelse fra vor gode Redaktør om ikke at frive otere. Glædeligt Nytaar til alle Lærere og Venner. A.

Dels indhegnet, men vi blev standstet i Efteraaret af Frostten, saa vi maa have fat igen til Foraaret med dette Arbejde.

Lærerne bliver vel træet af at høre mere om vor Menigheds Sager; men I maa undfælde; thi hvad Hjertet er fuldt af, løber Munden over med, siger et gammelt Ord. Nu skal jeg saa fortælle lidt om Vejret til Beroligelse for dem, som tænker, vi lever i evig Sne og gør vor Skjæl med Hunde.

Vi har og har haft hele Vinteren et dejligt midt Vejir; vi har en lille Smule Sne, dog ikke nok til, at vi kan gøre megen Skjæl paa Stæder, og Kreaturerne, som ikke malkes, befinder sig rigtig godt ude paa egen Skot og Løgi.

P. Adamsen har en stor Stald, 40x80 Fod under Djørrelse; det er den største i Kolonien. Til Lykke, Peter, det punter paa Settlementet, og vi venter paa Rejsegildet.

C. Christensen er ikke ras, og kan er nu rejst til Eben-Ezer, Colorado, for om muligt at blive ras, og vi haaber, at Gud vil velsigne hans Rejse, saa han snart maa komme hjem igen sund og frist.

A. P. Sontum og Sultu hor faaet dem en lille Arving, det vil sige, de har taget en lille Pige som deres egen fra en norsk Familie, hvor Moderen ligger for Døden. En Del af Settlementets Folk overræfede dem forleden Aften for at lykønske dem i den Anledning, og vi haaber en stor Gælsandsstienje den 1. Jan. 1908.

Det ser ud, som Mr. Sontum er bange for, at hans Hus bliver for lille; thi han taler om at benytte Regeringens Tilbud til nye Settlers om frit Lumber og skaffe sig mere af den Vare.

Det begynder at se pent ud omkring i Settlementet; thi nye Huse og Stalde bygges op, og der holdes Fluttedag baade af Menneker og Dyr fra de gamle Boliger ind i de nye.

Henry Larsen siger, at her vil sikkert komme en Del nye Settlers hertil til Foraaret; thi han har en Del godt Land til Salg billigt, og der vil nok være nogle, som vil benytte den gode Anledning og købe, mens Landet er billigt.

Nu maa jeg vist slutte, ellers faar jeg nok en Raamindelse fra vor gode Redaktør om ikke at frive otere. Glædeligt Nytaar til alle Lærere og Venner. A.

Hæmorrhoider kurerede paa 6 til 14 Dage.
PAZO OINTMENT er garanteret at kure hver Tilfælde af bløende, usynlige, blødende eller fremtrædende Hæmorrhoider paa 6 til 14 Dage eller Pengene refunderede. 50c.

Ungdomslib.

Af Olfert Ricard, Generalsekretær for Kristelig Jøring for unge Mænd. Bogen indeholder Tanter og Meninger, bundet under 14 Aars Ungdomsarbejde, fremjat for unge, danske Mænd fra 14—15 Aar og derover.

I n d h o l d:
Dit Land,
Dit Hjem,
Din Fritid,
Din Kamp,
Din Gerning,
Dine Ord og dine Tanter,
Din Karakter og dit Ydre,
Din Herre og din Frelser,
Om Næbveren,
Om Hedningemissionen,
Om Bibelen,
Om Bøn,
Tanter til sidst, et Snn
Bogen er darnt anbeføst af vort Samfunds Præster og har været anmeldt i „Danskere“ af Pastor Kr. Anker. Køb den og udbred den blandt de unge.
180 Sider godt indb. Pris 80c.
Dan. Luth. Publ. Selsk.,
Blair, W.